

# [123I] iodobenzamide single photon emission tomography van D2 receptoren in obsessieve-compulsieve spectrumstoornissen

Gepubliceerd: 04-10-2010 Laatste bijgewerkt: 03-05-2024

Het vergelijken van de dopamine (D2) receptor densiteit in de basale ganglia bij patiënten met BDD, TTM en patiënten met een dwangstoornis (OCS) en gezonde vrijwilligers. Er wordt verondersteld dat de dopamine D2 densiteit lager is bij patiënten met...

|                             |                                                  |
|-----------------------------|--------------------------------------------------|
| <b>Ethische beoordeling</b> | Goedgekeurd WMO                                  |
| <b>Status</b>               | Werving nog niet gestart                         |
| <b>Type aandoening</b>      | Angststoornissen en -symptomen                   |
| <b>Onderzoekstype</b>       | Observationeel onderzoek, met invasieve metingen |

## Samenvatting

### ID

NL-OMON34081

### Bron

ToetsingOnline

### Verkorte titel

SPECT afbeeldend onderzoek bij OC spectrum stoornissen

### Aandoening

- Angststoornissen en -symptomen

### Synoniemen aandoening

dwangmatig haartrekken, stoornis in de lichaamsbeleving

### Betreft onderzoek met

Mensen

### Ondersteuning

**Primaire sponsor:** Academisch Medisch Centrum

**Overige ondersteuning:** Ministerie van OC&W

## Onderzoeksproduct en/of interventie

**Trefwoord:** afbeeldend onderzoek, OC spectrumstoornissen, SPECT

## Uitkomstmaten

### Primaire uitkomstmaten

de primaire uitkomstmaat is het aantal dopamine D2 receptoren in het striatum, waarbij gekeken zal worden naar de ratio van specifieke binding van IBZM in het striatum (totale binding minus niet-specifieke binding) t.o.v. niet-specifieke binding (in cortex).

### Secundaire uitkomstmaten

geen secundaire onderzoeksvariabelen

## Toelichting onderzoek

### Achtergrond van het onderzoek

Body dysmorphic disorder (BDD), ook bekend als dysmorphophobia, bestaat uit de preoccupatie met een vermeende onvolkomenheid van het uiterlijk of overdreven ongerustheid bij een geringe lichamelijke afwijking. Trichotillomanie (TTM) is een stoornis waarbij patiënten een overmatige aandrang voelen om eigen haren uit te trekken, zowel hoofdhaar, wimpers en wenkbrauwen als haar op andere delen van het lichaam. Beide aandoeningen zijn obsessieve compulsieve spectrum stoornissen en er zijn diverse aanwijzingen dat het dopamine systeem betrokken is bij deze aandoeningen. Tot op heden, is een disfunctie van het dopamine systeem bij patiënten met BDD of TTM in cerebro nog niet onderzocht.

### Doel van het onderzoek

Het vergelijken van de dopamine (D2) receptor densiteit in de basale ganglia bij patiënten met BDD, TTM en patiënten met een dwangstoornis (OCS) en gezonde vrijwilligers. Er wordt verondersteld dat de dopamine D2 densiteit lager is bij patiënten met BDD en TTM, net als bij patiënten met een dwangstoornis. Omdat er verschillende allelen van de dopamine receptor bestaan die invloed hebben op de dichtheid en de functionele capaciteit van de receptor in de hersenen, zal eveneens de frequenties van deze varianten door middel van een bloedmonster

bepaald worden.

## Onderzoeksopzet

In een open vergelijkende studie worden bij 10 patiënten met BDD en 10 patiënten met TTM het bindingspotentieel van het radiogelabelde [123I] Iodobenzamide (IBZM) op de dopamine 2 receptoren onderzocht en vergeleken met gezonde vrijwilligers en de eerder verkregen resultaten uit een vergelijkbare studie bij patiënten met OCS.

## Inschatting van belasting en risico

Het radiogelabelde IBZM is een geregistreerd radio-pharmakon in Nederland. Er zijn tot op heden nog geen bijwerkingen van IBZM gemeld. De totale dosering straling die een proefpersoon ontvangt door het voorgestelde onderzoek is lager dan 6.0 mSv. Volgens de WHO is 6.0 mSv de maximale toegestane hoeveelheid. De belasting voor de onderzoekspersonen beperkt zich verder tot intraveneuze toediening, en de 3 dagen durende inname van kaliumjodaat per os. Er worden ook twee buisjes bloed van 7cc afgenomen bij de patiënten voor genetische bepaling. Verder wordt er een MRI scan gemaakt. Van te voren is met alle proefpersonen besproken dat de MRI scan per toeval een afwijking kan aantonen. Eventuele afwijkingen zullen met de proefpersonen besproken worden en zal er vervol beleid worden afgesproken afhankelijk van de bevindingen.

## Contactpersonen

### Publiek

Academisch Medisch Centrum

Meibergdreef 5  
1100 DD Amsterdam  
NL

### Wetenschappelijk

Academisch Medisch Centrum

Meibergdreef 5  
1100 DD Amsterdam  
NL

## Locaties

### Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

## Deelname eisen

### Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

65 jaar en ouder

### Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Inclusie criteria patienten met BDD en patienten met TTM:

- Lichamelijk gezonde proefpersonen
  - Mannen en vrouwen van 18-65 jaar
  - Patienten voldoen aan de diagnose BDD of TTM volgens de DSM-IV criteria, bevestigd middels een SCID interview
  - Patienten moeten schriftelijke toestemming kunnen geven en kunnen meewerken aan de studieprocedure;
- Inclusie criteria controle groep:
- Lichamelijk gezonde proefpersonen
  - Mannen en vrouwen van 18-65 jaar
  - Afwezigheid van psychiatrische As I stoornissen volgens de DSM-IV, bevestigd middels een SCID interview
  - Afwezigheid van psychiatrische As II stoornissen volgens de DSM-IV, bevestigd middels een SCID interview
  - Proefpersonen moeten schriftelijke toestemming kunnen geven en kunnen meewerken aan de studieprocedure

### Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Exclusie criteria patienten met BDD en patienten met TTM:

- Aanwezigheid van een andere DSM-IV As I stoornis. Bij depressieve symptomen moet de score op de Hamilton Depression Rating Scale (HDRS) lager dan 16 zijn.
  - Comorbiditeit van een DSM-IV As II stoornis in cluster A of B;
- Algemene exclusie criteria:
- Huidige deelname in een onderzoek, of daaraan hebben deelgenomen in de 30 dagen

voorafgaand aan deelname in het hier voorgestelde onderzoek.

- Gebruik van psychofarmaca in de 4 weken voorafgaand aan deelname aan het voorgestelde onderzoek

- Gebruik van alcohol of drugs in de 3 weken voorafgaand aan het voorgestelde onderzoek.

Net

als meer dan 15 sigaretten per dag of meer dan 6 koppen koffie, cola of thee met cafeïne.

- aanwezigheid van een neurologische ziekte of andere klinisch relevante somatische comorbiditeit met effect op het centraal zenuwstelsel.

- Zwangerschap, borstvoeding en gebruik van ontoereikende anticonceptie

- Gebruik van medicatie die mogelijk de bloeddoorstroming van de hersenen kan beïnvloeden

- Psychotherapie. Cognitieve gedragstherapie moet tenminste 3 maanden voor deelname aan het voorgestelde onderzoek gestaakt zijn.

- Contraindicaties voor de MRI scan (claustrofobie, metalen voorwerpen in het lichaam zoals een pacemaker)

## Onderzoeksopzet

### Opzet

|                  |                                                  |
|------------------|--------------------------------------------------|
| Type:            | Observationeel onderzoek, met invasieve metingen |
| Onderzoeksmodel: | Anders                                           |
| Toewijzing:      | Niet-gerandomiseerd                              |
| Blinding:        | Open / niet geblindeerd                          |
| Controle:        | Actieve controle groep                           |
| Doel:            | Diagnostiek                                      |

### Deelname

|                         |                          |
|-------------------------|--------------------------|
| Nederland               |                          |
| Status:                 | Werving nog niet gestart |
| (Verwachte) startdatum: | 01-09-2010               |
| Aantal proefpersonen:   | 30                       |
| Type:                   | Verwachte startdatum     |

## Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Soort: Eerste indiening  
Toetsingscommissie: METC Amsterdam UMC

## Registraties

### Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

### Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

### In overige registers

| Register | ID             |
|----------|----------------|
| CCMO     | NL33001.018.10 |